

μαξίου, ὅπερ ἔστεγεν αὐτόν, κατέκειτο δὲ ὅσον τὸ δυνατὸν ἀνέτως ἐπὶ τῶν ἐπενδυτῶν τῆς Καρολίνας καὶ τοῦ Περὰκ.

— Ἀλλὰ πρέπει τέλος πάντων νὰ φύγωμεν ἀπ' ἐδῶ, διανοήθη οὕτως, καὶ τὸ ἀνήσυγον βλέμμα του ἀνηρώτησε τὸν αἰθριάζοντα ὀρίζοντα.

Τὸ ψῦχος ἦτο δριμύ, τὸ πῦρ ἐσβέννυτο ἐλλείψει τροφῆς, καὶ ὁ ἀσθενὴς δὲν θὰ ἠδύνατο βεβαίως νὰ βαδίσῃ μέχρι τῶν Σταύλων. Θὰ ἠδύνατο δὲ καὶ ἡ Καρολίνα; Μόνη διεξόδος ἦτο νὰ ἐπιβῶσι καὶ οἱ δύο τοῦ ἵππου. ἀλλ' ἠδύνατο ἄραγε νὰ τοὺς φέρῃ τὸ κατακόπον ζῶον; Ἀδιάφορον ἔπρεπε νὰ γείνη δοκιμὴ, καὶ πρῶτον πάντων νὰ δοθῇ τροφή εἰς τὸν ἵππον. Ὁ Περὰκ τὴν ἀνεζήτησεν, ἀλλὰ δὲν τὴν εὔρε πλέον. Ἡ φλόξ εἶχε καταφάγει καὶ αὐτὴν μετὰ τοῦ ἀμαξίου.

Ἐκφώνησις τῆς Καρολίνας ἀπέδωκεν αὐτῷ τὴν ἐλπίδα. Τῷ ἔδειξεν ἐπὶ τοῦ ἀπέναντι ὑψώματος μικρὸν τινα καπνόν. Ὁ Περὰκ ἔδραμεν ἐκεῖ καὶ εἶδεν ὑποκάτω του βωδάμαξον κοπιωδῶς προσεγγίζον, οὕτινος ὁ βοηλάτης ἐκάπνιζεν ἵνα θερμανθῇ.

— Βλέπεις! τῷ εἶπεν ἡ Καρολίνα, ὅτε τὸ ἀμάξιον τοὺς ἐπλησίασεν· ὁ θεὸς μᾶς ἐβοήθησεν!

Ὁ Κ. Βιλλεμέρ ἦτο ἔτι τόσον ἀδύνατος, ὥστε ἐδέησε νὰ τὸν μεταφέρωσιν εἰς τὸ βωδάμαξον, ὅπερ εὐτυχῶς ἦτο φορτωμένον ἄχυρον, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ὁ Περὰκ παρέχουσαν οὕτως εἶπειν τὸν μαρκήσιον. Ἡ Καρολίνα ἀνέβη πλησίον του. Ὁ Περὰκ ἐπέβη τοῦ ἵππου του, καταλείπων τὰ λείψανα τοῦ πτωχοῦ ἀμαξίου του, καὶ μετὰ μίαν ὥραν ἔφθασαν τέλος εἰς τὸ χωρίον τῶν Σταύλων.

Ὁ Περὰκ παρῆλθε περιφρονητικῶς πρὸ τοῦ πανδοχείου γιγαντώδους γυναικός, μὲ γυμνάς τὰς κνήμας καὶ μὲ χρυσοῦν περιδέραιον, ἀληθοῦς βραδυπόδος βδελυγμίαν ἐμπνέοντος. Ἐγνώριζεν ὅτι ὁ μαρκήσιος οὐδεμιᾶς ἤθελε τύχει ἐκεῖ περιποιησεως. Ἀπεβίβασε δ' αὐτόν παρά τιμι γνωρίμῳ χωρικῷ. Ἐσπευσαν πάντες περὶ τὸν ἀσθενῆ ἔρωτῶντες καὶ προσφέροντες, χωρὶς ἐκείνος κἂν ν' ἀκούη. Ὁ Περὰκ ἐξέβαλεν ἀθηντικῶς τοὺς περιττοὺς, ἔδωκε διαταγὰς κ' ἐπελήφθη μόνος τοῦ ἔργου. Ἐντὸς ὀλίγων στιγμῶν ἔλαμψε τὸ πῦρ ἐν τῇ ἐστίᾳ καὶ ὁ οἶνος ἔβραζεν ἐν τῇ χύτρᾳ. Ὁ Κ. Βιλλεμέρ, ἐξῆπλωμένος ἐπὶ παχείας στωμνῆς ἀχύρου καὶ χόρτου ξηροῦ, ἔβλεπε τὴν Καρολίαν, γονυπετῆ πρὸ αὐτοῦ, καταγινομένην νὰ ἐμποδίσῃ τὸ πῦρ μὴ καύσῃ τὰ ἐνδύματά του καὶ θεωροῦσαν αὐτὸν περιπαθῶς μετὰ μητρικῆς ἀγάπης. Κ' ἐκείνη μὲν ἀνησυχεῖ ὡς πρὸς τὸ φοβερὸν ποτόν, ὅπερ διὰ πολλῶν ἀρωμάτων παρεσκευάζεν ὁ Περὰκ διὰ τὸν μαρκήσιον· ἀλλ' αὐτὸς εἶχεν ἐμπιστοσύνην εἰς τὴν πείραν τοῦ χωρικοῦ. Ἐνευσεν ὅτι ἤθελε νὰ πίνῃ, καὶ ἡ Καρολίνα προσήγγισε τρέμουσα τὸ κύπελλον εἰς τὰ χεῖλη του. Μετ' ὀλίγον ἠδυνήθη νὰ ὀμιλήσῃ, νὰ εὐχαριστήσῃ τοὺς

ξένους του, καὶ νὰ εἶπῃ εἰς τὸν Περὰκ, σφίγγων τὰς χεῖράς του ὅτι ἐπεθύμει νὰ μείνῃ μόνος μετ' αὐτοῦ καὶ τῆς Καρολίνας.

(Ἔπεται τὸ τέλος.)

Ο ΕΡΩΣ ΤΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΠΙΕΡΗ

καὶ ἡ ὑπὸ τῶν Τούρκων πολιορκία
τῆς Κερκύρας.

Ἡ διήγησις αὕτη, ἦν πρῶτος ἀφηγήθη ὁ ἐν Κερκύρᾳ πρόβενος τῆς Αὐστρίας V. Warsberg ἐν τοῖς Ὀδυσσειακοῖς τοπίοις (Odysseische Landschaften), μετεφράσθη ἐκ τῆς περιγραφῆς τοῦ ἀνα τὴν Ἀνατολὴν ταξειδίου τοῦ διαδόχου τῆς Αὐστρίας Ρουδόλφου (Die Orientreise des Kronprinzen Rudolf).

Ἀρχομένου τοῦ δεκάτου ἐβδόμου αἰῶνος κατόκει ἐν Ὑψῷ χωρίῳ τῆς Κερκύρας, κειμένῳ κατὰ τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους Παντοκράτορος, ζεύγος ἐκπλήσσον καὶ αὐτοὺς τοὺς Κερκυραίους διὰ τῆς καλλονῆς του. Περὶ οὐδὲν ἄλλο διέτριβεν ἢ τὴν ἄπαυστον ἀμοιβαίαν ἀγάπην, τὴν εἰς τὴν περιχώρον διανομὴν ἀφθόνων εὐεργεσιῶν, τὴν καλλιέργειάν τινων ἐλαιοδένδρων καὶ τὴν κηπουρικὴν. Οὕτω λέγεται ὅτι ὑπ' αὐτῶν ἐφυτεύθησαν οἱ ἐν τῷ ὄρμῳ φοίνικες καὶ αἱ αὐτόθι πυκναὶ συκαῖ. Ὁ κόσμος ἐκάλει αὐτοὺς Περαιῶς ἀπὸ τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει Πέραν, ἀλλ' ὀλίγα ἐγνώριζε περὶ αὐτῶν. Τῇ 18 Μαρτίου τοῦ 1704 ἀπεβίβασεν αὐτοὺς βενετικὸν ἐμπορικὸν πλοῖον εἰς τὸ λοιμοκαθαρτήριο τῆς Κερκύρας, ἀφ' οὗ δὲ ὑπέστησαν τὴν τεσσαρακοθήμερον κάθαρσιν ὁ νεανίας ἐπεσκέφθη μόνος τὸν Βενετὸν διοικητὴν τῆς νήσου. Ἐπέδειξε δ' αὐτῷ θερμὰ συστατικὰ τοῦ παρὰ τῷ σουλτάνῳ ἐν Κωνσταντινουπόλει βαΐλου τῆς βενετικῆς πολιτείας. Ἐν τοῖς γράμμασι τούτοις ὁ προστατευόμενος Νικόλαος Πιέρης ἐλέγετο Ἕλλην ἐκ Φαναρίου, μέγας τέως προσενηκῶν ὑπηρεσίας εἰς τὸν πρεσβευτὴν καὶ ἀναδειχθεὶς διὰ παντὸς τρόπου ἄξιος τῆς εὐγνωμοσύνης τῆς πολιτείας καὶ τῶν ὑπαλλήλων αὐτῆς. Καὶ ἡ μὲν συστατικὴ ἀπηυθύνετο πρὸς ἀπάσας τὰς ἀρχάς, εὐχὴ δ' εἰς μόνον τὸν διοικητὴν. Ἀλλὰ λέγεται ὅτι πρὸς τοῦτον ἐκόμισε καὶ ἐμπιστευτικὸν ἐπιστόλιον, ἐν ᾧ ἀνεπτύσσοντο ὅλα τὰ αἷτια τῆς ἐπιβεβλημένης ταύτης εὐγνωμοσύνης· ἀλλὰ περὶ τούτων τότε οὐδεὶς ἐμαθέτι. Περὶ δὲ τῶν περιπετειῶν ἐξ ὧν ὁ κύριος Πιέρης ἐκ Φαναρίου ἠναγκάσθη νὰ ἔλθῃ εἰς Κέρκυραν ἐν οὐδετέρᾳ τῶν ἐπιστολῶν ἐγένετο λόγος, ὡς οὐδὲ περὶ τῆς κυρίας. Ὁ νεανίας οὐδ' ἐνώπιον αὐτοῦ τοῦ διοικητοῦ ἐποίησατο λόγον περὶ αὐτῆς. Κατὰ δὲ τὸ βενετικὸν ἀξίωμα, ἰσχύον καὶ ἐν ταῖς βενετικαῖς κτήσεις, καθ' ὅπᾳ τις ἔμενε ἀνενόηλος ἐφ' ὅσον δὲν ἐτάρασσε τὰ τῆς βενετικῆς πολιτείας, ὁ διοικητὴς οὐδεμίαν ἐπέδειξε φροντίδα περὶ τῆς μυστηριῶ

δους υπάρξεως ταύτης τῆς γυναικός· ἄλλως δὲ τὸ ὅτι ὁ μὲν ἀνὴρ ἦτο νευμφευμένος, ἡ δὲ γυνὴ ἡγάπα τὸν ἀπομεινωμένον βίον δὲν ἦτο περιστάσις προκαλοῦσα ἀσυνήθη περιεργίαν.

Οὕτω μετὰ βραχὺ ἔγειναν ἀμφότεροι ἄφαντοι ἀπ' αὐτοῦ· ἀπ' οὗ δ' ἐπὶ τινὰ χρόνον ἔζησαν ἀπλοῦν βίον ἐν τινὶ ἀστικῇ οἰκίᾳ τῆς μεσαίας τάξεως, ἡγόρασαν παρὰ τῆς ἐν Ἰψῷ ἐκκλησίας τοῦ ἁγίου Ἀρσενίου λωρίδα γῆς παρὰ τὴν θάλασσαν καὶ ὠκοδόμησαν αὐτόθι εἰς ῥυθμὸν ξενοπρεπῆ διὰ τὴν Κέρκυραν καὶ μᾶλλον ὄχυράν ὡς αἱ λίθιναι οἰκίαι τοῦ Πέραν καὶ τοῦ Γαλατᾶ τὴν ἔπαυλιν, ἧς σήμερον εἶνε ὁρατὰ τὰ εἰρείπια. Τὴν δ' ἐκκλησίαν, εὐχαριστῶν ὅτι παρεχώρησεν αὐτῷ τὴν ὠραίαν γῆν, διεκόσμησεν ὁ Πιέρης ἐκ νέου καθ' ὀλοκληρίαν καὶ ἔμεινε δωρητῆς καὶ εὐεργέτης αὐτῆς καθ' ὅλον τοῦ τὸν βίον... Εἰς μόνος μαῦρος δούλος συνώδευε τὸ ζεῦγος κατὰ τὴν εἰς Κέρκυραν ἀποβίβασίν του. Οὗτος δὲ μόνος συγκατάκησε μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν ἐξοχικὴν οἰκίαν. Τότε δὲ μόνον παρέλαβον εἰς τὴν ὑπηρεσίαν των τινὰς παροίκους ἐκ τοῦ λαοῦ τῶν περιχώρων, ἀλλὰ καὶ οὗτοι ἦσαν ὀλιγοστοί, οὐδ' εἰσῆρχοντό ποτε εἰς τὸν οἶκον, καὶ μόνον ἐβοήθουν εἰς τὴν καλλιέργειαν τῶν ἀμπέλων καὶ τῶν ἐλαιῶν. Μόλις δὲ μετὰ δύο ἔτη, ἀσθενησάσης βαρῶς τῆς νεαρᾶς γυναικός, εἰσῆχθη εἰς τὴν οἰκίαν νεωτάτη χωρικὴ κόρη, σγεδὸν παιδίον ἀκόμη, ἧτις καὶ ἔμεινεν ἔπειτα ἐν τῷ οἴκῳ καὶ ἡγάπατο πολὺ ὑπὸ τῆς γυναικός. Παρὰ τῆς μικρᾶς ταύτης Ἀσπασίας ἐγνώσθη λοιπὸν τὸ πρῶτον, ὅτι ἡ κυρία Πιέρη κυρίως ἐκαλεῖτο Ναζλιῆ, ὅτι τοῦλάχιστον διὰ τούτου τοῦ ὄλως νέου χριστιανικοῦ ὀνόματος προσηγόρευον αὐτὴν ὁ τε σύζυγος αὐτῆς καὶ ὁ μαῦρος θεράπων Μεχμέτ. Ἄλλ' ἐπειδὴ ἔπραττε πλείστα ἀγαθὰ ἐλησμονήθη ἐντὸς βραχείου χρόνου ἡ πρώτη ἐκπληξίς περὶ τοῦ ὀνόματος αὐτῆς ἐν μέσῳ τῆς γενικῆς πρὸς αὐτὴν ἀφοσιώσεως καὶ εὐγνωμοσύνης.

Ἄλλ' οὐδὲ τὸ ἄλλο ἐφάνη ἰδιαζόντως περιεργον, ὅτι οὐδέποτε παρουσιάσθη ἀκάλυπτος ἐνώπιον ἀνδρῶν, καθότι κατὰ τὰ ἔθνη τῶν τότε χρόνων ἐν ἀπομεινωμένοις τόποις ἐπεβάλλετο εἰς τὰς γυναικῆς πολλὴ ἐπιφύλαξις καὶ χωρισμὸς ἀπὸ τῶν ἀνδρῶν. Μετὰ τινὰ δὲ χρόνον ἐγνώσθη περὶ τῆς γυναικός ὅτι ἦτο ἐκτάκτως περικαλλῆς καὶ εἶχεν ἡλικίαν δεκαεξέ περιόπου ἐτῶν. Ἐπιστεύετο λοιπὸν μόνον ὅτι ὁ μὲν ἀνὴρ ἦτο πῶς ζηλοτυπότερος τοῦ δέοντος, ἡ δὲ γυνὴ εὐπειθεστέρα πῶς τοῦ συνήθους. Ἡ Ἀσπασία παρίστανεν αὐτὴν εὐπλαστον, ὑγιᾶ, μᾶλλον μικρὰν καὶ στοργυλὴν, ξανθὴν καὶ τεφρόφθαλμον, ἔχουσαν δὲ εὐχροα τὰ χεῖλη καὶ τὰς παρειάς. Καὶ ἐλάλει μὲν εὐχερῶς καὶ ἄνευ ξενικῆς προφορᾶς τὴν ἐλληνικὴν, ἀλλ' ἐν τῇ μετὰ τοῦ συζύγου αὐτῆς καὶ τοῦ θεράποντος Μεχμέτ ἀναστροφῇ ἐποίεῖτο χρῆσιν ἑλλης τινὸς γλώσ-

σης ἀγνώστου εἰς τὴν μικρὰν Ἑλληνίδα. Καὶ ὁ Μεχμέτ δ' ὠμίλει ἐλληνιστί, ἄλλως ὅμως δὲν ἀπέκρυπτε τὸ ξένον αὐτοῦ ὄνομα καὶ τὴν θρησκείαν αὐτοῦ. Ὁ δὲ κύριος Νικόλαος Πιέρης ἐγνώσθη ταχέως ἐν ἀπάσῃ τῇ ὀρεινῇ χώρῃ ὡς ἐνθερμότατος κυνηγός, ὡς τολμηρότατος ναύτης καὶ ἄλιεὺς καὶ ὡς δραστήριος γεωργός, συνεργαζόμενος μετὰ τῶν ἀνθρώπων του ἐν τοῖς ἀγροῖς καὶ τῷ κήπῳ. Οἱ δὲ ἱερωμένοι τῆς ἐκκλησίας τοῦ ἁγίου Ἀρσενίου ἐγνώριζον περὶ αὐτοῦ ὅτι ἡσχολεῖτο πολὺ περὶ τὴν ἀνάγνωσιν βιβλίων, οὐκ ὀλίγον δὲ καὶ περὶ τὸ γράφειν. Ἐλέγετο ὅτι εἶχε συγγράψῃ ἱστορίαν τοῦ προτέρου του βίου καὶ τῶν ἔργων του ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἐξ ἧς ἀργότερον ἐγνώσθησαν τὰ μυστήρια τοῦ βίου του, καὶ ἧτις ἀπωλέσθη μόλις κατὰ τὴν γαλλικὴν ἐπαναστάσιν. Καὶ ἐκείνος δὲ δὲν ἦτο πολὺ μέγας τὸ ἀνάστημα, μᾶλλον δ' εἶχε λεπτὸν καὶ τρυφερὸν σῶμα, βραχεῖαν μέλαιναν κόμην, μικρὸν μέλανα μύστακα καὶ βλέμμα πυρῶδες, ἀλλὰ πῶς ἀβέβαιον, ὑπεκφεύγον τὸν ἀντιβλέποντα καὶ ἐνόητε ὡσεὶ ὑποτασσόμενος εἰς αὐτόν. Ἐν συνόλῳ ἐξήγειρε τὴν περιέργειαν διὰ τῆς ἐξόχου του ἐπιτηδειότητος. Ἡρέσκετο δὲ εἰς ἐπιμελεημένην, πολλάκις δὲ καὶ λαμπρὰν περιβολήν, τοῦθ' ὅπερ προὔξεινε πάντοτε μεγίστην, μονοῦ παιδικὴν χαρὰν εἰς τὴν σύζυγόν του.

Οὕτω παρήρχετο ἡ ζωὴ των ἐν καθημερινῇ εὐτυχίᾳ μέχρι τοῦ χειμῶνος τοῦ ἔτους 1715. Τότε ἡ μικρὰ Ναζλιῆ ἠσθένησε πάλιν. Ὀλίγαι εἰδήσεις ἐξήρχοντο ἐκ τοῦ πάντοτε ἐπιμελῶς ἀποκεκλεισμένου οἴκου. Ἄλλὰ μετὰ ὀκτὼ ἡμέρας ὅτε προσῆλθεν ἡ πρώτη πρὸς τὸ ζεῦγος ἐπίσκεψις, ἧτις καὶ δὲν ἐγένετο δεκτὴ, οἱ ἐπισκέπται ἔμαθον ἤδη ὅτι ὁ κύριος Πιέρης εἶχεν ἐνταφιάσει τὴν σύζυγόν του. Αὐτῇ χειρὶ καὶ μόνος ἔσκαψε τὸν τάφον αὐτῆς ὑπὸ τοὺς φοίνικας, οὓς ἐκεῖνη εἶχε πολὺ ἀγαπήσει. Ἐπὶ τοῦ τάφου δὲν ἐθήκη σταυρὸν οὔτε λίθον, ἀλλὰ μόνον ἄνθη ἅτινα κατέβρεχε πρῶτας καὶ ἐσπέρας διὰ τῶν δακρύων του. Τὴν γενικὴν δὲ προσοχὴν ἐπέσυρεν ἡ κατ' αὐτὴν τὴν ἡμέραν τοῦ θανάτου τῆς ἀκόμη πρὸ τῆς ταφῆς ἐκ τοῦ Ἰψοῦ αἰφνιδία ἀναχώρησις τοῦ μαῦρου Μεχμέτ. Ὁ κύριος Νικόλαος ἐφάνη ἐπὶ τούτῳ σφόδρα ταραχθεὶς, μετέβη δὲ καὶ εἰς τὸ ἄστυ πρὸς τὴν ἀρχὴν ὅπως ἐνεργήσῃ ἀνακρίσεις, καὶ ὅτε δ' αὐταὶ ἔμειναν ἄνευ ἀποτελέσματος, οὐδέποτε ἔπαυσεν ἐπιδεικνύων περὶ τῆς ἀπωλείας ταύτης φανερὰν ἀνησυχίαν.

Ἐν τῷ μεταξύ ὁ σουλτάνος Ἀχμέτ ὁ Γ' εἶχε κυριεύσει τὴν Πελοπόννησον καὶ ὑποτάξει ὑπὸ τὴν ἡμισέληνον τὴν τελευταίαν ἐλληνικὴν ἡπειρον. Ἀπὸ τοῦ 1713 ἐμαίνετο ὁ τουρκικὸς πόλεμος, ὁ τελευταῖος ὃν ἀνέλαβεν ἡ Βενετία, ἀλλ' ὃν διεξήγαγεν ἀπανταχοῦ ἀτυχῶς ὡς ἐκ τῆς ἀστοχίας καὶ ὅστις ἐμνηθένισε διὰ παντὸς τὴν ἐν

τῆ Μεσογείῳ καὶ τῆ Ἀνατολῇ κυριαρχίαν αὐτῆς.

Ὁσημέραι οἱ βενετικοὶ στόλοι ἠναγκάζοντο ν' ἀποσύρωνται πλησιέστερον πρὸς τὸν Ἀδρίαν. Αὐτῇ ἡ Βενετία ἐφαίνετο κινδυνεύουσα, μόνη δ' ἡ Κέρκυρα ἐκώλυε τὴν αὐτόσε προέλευσιν. Ὡς ἐκ τούτων τῶν περιστάσεων ἐπληρώθη καὶ τὸ ἄλλως ἀπὸ τῶν χρόνων τῆς ἐν Ναυπάκτῳ μάχης, ἥτοι ἅπὸ ἐνὸς σχεδὸν καὶ ἡμίσεος αἰῶνος, εἰρηνικὸν πέλαγος τῆς Κερκύρας διαφόρων κινδύνων καὶ περιπετειῶν. Ἄλλ' οὐχ ἤττον ἐκπληξίς κατέλαβε τοὺς ἐν Κερκύρᾳ ὅτε ἠκούσθη ὅτι οἱ Τούρκοι συνηθοίζοντο ἐν Ἀλβανίᾳ, ἀπέναντι τῆς νήσου παρὰ τὸ Βουθρωτόν, ὅπως ἀποπειραθῶσιν ἀπόβασιν εἰς τὴν νήσον καὶ ἐκπολιόρησιν τοῦ οὐδέποτε πορθηθέντος φρουρίου τῆς Κερκύρας. Ἐπίστευον ὅτι αἱ ἤτται τῶν ἐτῶν 1537 καὶ 1571 εἶχον ἐγκλοαφθῆ ἰσχυρότατα εἰς τὴν μνήμην τῶν Τούρκων, ὥστε δὲν ἀνέμειον μιμητὴν τοῦ ἀγρίου μὲν, ἀλλ' ἐνταῦθα πρὸ τῆς Κερκύρας ἠττηθέντος Βαρβαρόσσα. Καὶ ὅμως εἰς τὴν πρώτην εἰδήσιν ἐπηκολούθησε μετὰ θαυμασίας ταχύτητος τὸ γεγονός, ἡ κατὰ τὴν 23 Ἰουνίου 1716 προσόρμισις τῶν τουρκικῶν στρατιῶν εἰς τὸν ὄρμον τοῦ Γουβισῦ, ἐγγιστα τῆς ἐρήμου ἀκτῆς τοῦ Ὑψου. Ὁ Καπετὰν Πασᾶ Τζανούμ Χόντζας ἠγεῖτο στρατοῦ τριακοντάκις χιλίων πεζῶν καὶ τρισχιλίων ἰππέων ἐπιβαίνοντος στόλου ἀποτελουμένου ἐξ εἰκοσι δύο πολεμικῶν πλοίων καὶ πολλῶν φορηγίδων. Ὁ ἀρχιστράτηγος ἀπέβη καὶ αὐτὸς καὶ ἐγκατέστη ἀμέσως ἐν τῇ ἀκατοικητῷ ἐπαύλει τοῦ Πιέρη. Ἠκολούθει δὲ τὸν στρατάρχην εἰς μόνος μαῦρος, πλουσιώτατα ἐνδεδυμένος δούλος. Οὗτος ἐκυβέρνησε κατὰ τὴν ἀποβίβασιν τὴν λέμβον οὗτος ὠδήγησε τὸν καπετὰν πασᾶ ἀπὸ τῆς ἀκτῆς εἰς τὸν ἐξοχικὸν οἶκον. Ἐπειδὴ δὲ ὅλοι οἱ κάτοικοι εἶχον φύγει, οὐδεὶς ἀνεγνώρισε τὸν μαῦρον Μεχμέτ.

Ὁ κύριος Πιέρης ἦτο ὁ τελευταῖος ἐκ τοῦ ἀπομεμονωμένου κτήματος ἀναχωρήσας. Ὅτε ἤδη πλείστοι τῶν ἀγροτῶν εἶχον καταφύγει ἐντὸς τῶν τειχῶν τοῦ ἄστεος, ἐξηκολούθει καθ' ἡμέραν πορευόμενος εἰς τὴν ἀνθοσκεπῆ κρύπτην τῆς μικρᾶς Ναζλῆς τὴν ὑπὸ τοὺς φοίνικας, ἐφύτευε νέα ἄνθη ἐπ' αὐτῆς καὶ ἐπεμελεῖτο τῶν παλαιῶν. Οὐδ' ἔχον τάφου παρουσιάζετο ἐκεῖ ἀντὶ τούτου δὲ ἦνθε ὀσημέραι εὐανθέστερος κήπος. Μόλις δ' ὅτε τὰ πρῶτα τῶν Τούρκων πλοῖα προσωρμίσθησαν ἤδη παρὰ τὸ Γουβί καὶ καθίστατο ἀναμφίβολον, ὅτι ἀκριβῶς ἡ ἥρμος τοῦ Ὑψου τοῦ θέσις ἐμελλε νὰ ποβῆ τὸ στρατοπέδον τῶν Τούρκων, ἔφυγε καὶ ὁ Πιέρης εἰς τὸ φρούριον τῆς Κερκύρας. Ὁ δὲ στρατηγὸς Σουλεμβούργιος ἔδωκεν αὐτῷ θέσιν λοχαγοῦ κατὰ τὴν ῥητὴν αὐτοῦ ἐπιθυμίαν ἐν τινι τῶν κινδυνωδестаίων σημείων τοῦ νέου φρουρίου (Fortezza Nuova) πρὸς δυσμὰς τῆς πόλεως.

Αἱ προπαρασκευαὶ τῶν Τούρκων διήρκεσαν ὀλίγας μόνον ἡμέρας. Ἐν ἀπάσαις αὐτῶν ταῖς πράξεσιν ἐφαίνοντο ἀγόμενοι ὑπὸ ἰδιάζοντός τινος πνεύματος μανιωδестаίας σπουδῆς. Τὸ κέντρον τῆς ἐνεργείας μετήνεγκον εἰς Ποταμόν, ὅπου καὶ παρουσιάζετο καθ' ἐκάστην ὁ μέγας βεζύρης καὶ διέμενεν αὐτόθι πολλὰς νύκτας χωρὶς νὰ ἐπιστρέφῃ εἰς τὴν ἔπαυλιν τοῦ Πιέρη. Τῇ 4 Ἰουλίου εἶχον ἐγκαθιδρυθῆ αἱ προφυλακαὶ τοῦ ἐν Ποταμῷ στρατοπέδου, τῇ δὲ 20 Ἰουλίου εἶχον ἤδη ἰδρυθῆ πυροβολοστάσια ἄνωθεν τοῦ προαστείου Μανδουκίου ἐπὶ τοῦ ὄρους Ὀλιβέττου, τῇ δὲ 22 Ἰουλίου κατελήφθη τὸ ὄρος Ἀβραάμ. Οἱ πολιορκούμενοι ἠναγκάσθησαν καθ' ὅλον τὸν περίβολον νὰ ποσύρωσι τὰς προσκόπους φρουρὰς καὶ νὰ ἐγκλεισθῶσιν ἐντὸς τῶν τειχῶν τῆς πόλεως. Μίαν δὲ ὥραν πρὸ τοῦ ὄρθρου τῆς 6 Αὐγούστου ἐγένετο ἡ κατὰ τῶν τειχῶν ἐφοδος κατὰ τὸ νέον φρούριον καὶ ἐτελείωσεν ὑπὲρ τοῦ Τούρκου στρατάρχου, ὅστις κατὰ τὴν ἐσπέραν ἐγκαθίδρυσε τὴν στρατιάν του ἐν τῷ πυροβολοστασίῳ Σκαρπόνι, ἐξωτερικῷ προτειχίσματι τοῦ νέου τούτου φρουρίου.

Ἐν τῷ ὄχυρῳματι τούτῳ διοικητὴς ἦτο ὁ Νικόλαος Πιέρης. Ὡσεὶ δὲ ὁ καπετὰν πασᾶς ἐγνώριζεν ὅτι οὗτος εὕρισκετο αὐτόθι καὶ ἐζήτηε αὐτόν, ἐνεφανίσθη ὁ ἴδιος εἰς τὸν ἀγῶνα κατὰ τὴν ἐφοδον, οὕτως ὥστε ὀλίγα βήματα ἐγγὺς αὐτοῦ ἐπλήγη βαρέως ὁ Πιέρης εἰς τὸ στῆθος ὑπὸ κοινοῦ Τούρκου στρατιώτου καὶ πεσὼν χαμαὶ συνελήφθη. Ἄλλ' ἀνεγνώρισεν αὐτόν μόλις τὴν ἐσπέραν, ὅτε μετὰ τὴν μάχην κατὰ τὴν καθημερινὴν συνήθειαν πρὸ τῆς σκηνῆς αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ λόφου τοῦ Ποταμοῦ κατετίθεντο μὲν πρῶτον πρὸ αὐτοῦ αἱ κεφαλαὶ τῶν φονευθέντων πολεμίων, εἶτα δὲ παρήλαυον οἱ αἰχμάλωτοι. Τότε ἐζήταζεν αὐτοὺς τὸν μὲν μετὰ τὸν δέ, ἐξηρεύνα ἕκαστον, διήνοιγε τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν ἀποκεκομμένων κεφαλῶν, ἐζήτηε νὰ εὕρῃ ἐν ταῖς αἵματοφύρτοις κόμαις τὸ ἀρχικὸν αὐτῶν χρῶμα, ἀπέβαινε δὲ καθ' ἐκάστην ἐσπέραν ὠμότερος καὶ ἐπιτακτικώτερος ἐν ταῖς διαταγαῖς περὶ ἐφόδου κατὰ τὴν ὑστερίαν, ὅτε δὲν εἶχεν πάλιν εὕρει ὅτι προφανῶς ἐζήτηε μετὰ μεγάλης μανίας.

Καὶ σήμερον δὲ κατὰ τὴν ἐσπέραν τῆς θερμῆς 6 Αὐγούστου ὁ Πιέρης ἤχθη πρὸ αὐτοῦ μεταξὺ τῶν τελευταίων παρελεσάντων. Ἡ ἡλικία, ὁ ἀγὼν, ἡ κόπωση, τὸ αἷμα τὸ πεφυρμένον ἐν τοῖς ἐνδύμασιν αὐτοῦ, ἐν τῇ κόμῃ καὶ ἐπὶ τῆς ὄψεως εἶχον ἐπὶ τοσοῦτον μεταμορφώσει τὸν περικαλλῆ καὶ ἰσχυρὸν ἄνδρα, ὥστε ὁ Τούρκος ἀνεγνώρισεν αὐτόν ὡς τὸν παρ' αὐτοῦ ζητούμενον μόνον ὅτε προῦχώρησεν ἐγγύτατα αὐτοῦ καὶ διὰ τοῦ ἀντιχειροῦ ἀνεπέτασε τὴν ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν του καλύπτραν, ἣν οὗτος δὲν ἠδύνατο ἢ δὲν ἤθελε νὰ φαιρέσῃ. Ἡ αἰφνιδία ἀναβίωσις τῆς ἐν τῷ

Μουσουλμάνω παλαιᾷς ἐπιθυμίας ἐκδικήσεως ὑπῆρξεν οὕτω βιαία, ὥστε σχεδὸν ὠπισθοχώρησεν ὑπὸ τῆς πρώτης μανιώδους χαρᾶς ἣν προὔκαλεσεν ἢ μεθ' αἰμοχαροῦς ἐπιμονῆς ζητουμένη ἐντάμωσις. Ἐπειτα δὲ συνέλαβε τὸν δυστυχῆ Πιέρην δι' ἀμφοτέρων τῶν χειρῶν ἐκ τοῦ στήθους, τὸν ἔρριψε χαμαί, τὸν ἐπάτησε διὰ τῶν ποδῶν, ἔπτυσεν αὐτὸν κατὰ τοῦ προσώπου καὶ προσέδεσεν αὐταῖς χερσὶ τὸν δῦσμοιρον, οὐδεμίαν ἐκβάλλοντα λέξιν, ἐπὶ τοῦ ἐπιπέδιου αὐτοῦ, ὅπως σύρῃ αὐτὸν κατ' αὐτὴν ἐκείνην τὴν νύκτα ὡς ἴδιον αὐτοῦ αἰχμάλωτον εἰς τὴν ἐν Ὑψῷ ἔπαυλιν. Δᾶδες ἐφώτιζον τὴν φρικώδη, φονικὴν ταύτην ἰππηλασίαν τοῦ καπετὰν πασᾶ. Ἐνα δὲ τῶν πυρσῶν ἐκράτει ὁ Μεχμέτ, τῆς Ναζλῆς ὁ μαῦρος θεράπων.

[Ἐπειτα τὸ τέλος]. Λ*

ΣΠΕΤΣΙΩΤΙΚΟΝ ΝΑΥΤΙΚΟΝ ΙΣΤΟΡΙΗΜΑ

Α'

Φίλε Κύριε Διευθυντὰ τῆς «Ἐστίας»

Ἐν Σπέτσεις διατρίβων ἤκουσα ἐν ἄλλοις ναυτικοῖς ἀνεκδότοις καὶ τινα περὶ ἐνὸς τῶν τὰ πρῶτα φερόντων Σπετσιοτῶν πλοίαρχων, τοῦ Βασιλείου Ν. Α. Ὀρλώφ, ἀναφερόμενα οὐχὶ εἰς πολεμικὰ κατορθώματα τῆς Ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως, ἀλλ' εἰς τὰς ναυτικὰς ἐκείνας γενναίας πράξεις τῶν πρὸ ταύτης χρόνων, δι' ὧν κατώρθουν τὰ Ἑλληνικὰ πλοῖα νὰ ἐμπορεύωνται καὶ αἱ κοινότητες τῶν ναυτικῶν νήσων νὰ ἀντιμετωπιζῶσι τὴν αὐθαιρεσίαν τῆς τουρκικῆς διοικήσεως, νὰ πολιτεύωνται τοὺς Τούρκους διοικητάς, καὶ νὰ διεκφεύγωσι τὰς καταδιώξεις τῶν λοιπῶν ναυτικῶν δυνάμεων, ὡσάκις εὕρισκοντο τὰ συμφέροντα τούτων ἐν συγκρούσει. Δύο τῶν ἀνεκδότων τούτων ἀκούσας παρὰ τοῦ σεβαστοῦ γέροντος Νικολάου Β. Ὀρλώφ υἱοῦ τοῦ Βασιλείου, ὃν ἀφορῶσιν, ἔγραψα στενογραφικῶς ἐν ᾧ διηγείτο ταῦτα, καὶ ἀντιγράψας σοὶ πέμπω πρὸς δημοσίευσιν ἄνευ τινὸς προσθήκης ἢ ἀφαιρέσεως.

Ἡ ἱστορία τῆς ἀρχῆς, καὶ τῆς σὺν τῷ χρόνῳ ἀναπτύξεως τῆς ναυτικῆς τῶν δύο μεγαλωνύμων νήσων Ὑδρας καὶ Σπετσῶν εἶνε γνωστὴ μόνον, ὡς πρὸς τὰ πρὸ τοῦ 1821 ἔτη, κατὰ τοὺς γενικωτέρους αὐτῆς ὀρισμούς· ἐλλείπουσιν ἐκ ταύτης δυστυχῶς ὅλαι αἱ μικραὶ ἐκεῖναι λεπτομέρειαι, τὰ μικρὰ γεγονότα, ὧν ἡ ἐπίδρασις συντελεῖ τὰ μέγιστα πολλάκις εἰς τὴν συντέλειαν ἐνὸς ὅλου. Γινώσκωμεν περίπου τοὺς κυριωτέρους ὄρους τοῦ πολιτεύματος τῶν κοινοτήτων τῶν νήσων, γινώσκωμεν πολλὰ περὶ τῆς ἄκρας ἠθικῆς τῶν νησιωτῶν, καὶ τῆς μυθώδους τιμιότητος περὶ τὰς συναλλαγὰς τῶν Σπετσιο-

τῶν καὶ Ὑδραίων, ἀλλὰ πῶς ἐμορφώθη τοιοῦτος ἐξαιρετικὸς παρ' αὐτοῖς πολιτισμὸς, καὶ τοιαύτη κολοσσιαία ναυτικὴ δύναμις, διὰ τίνων διήλθον περιπετειῶν μέχρις οὐ φθασωσιν εἰς τὴν ἀκμὴν τοῦ 1821, τίνες οἱ πρῶτοι πατέρες τῶν κοινοτήτων τούτων, εἰς τὴν φωνὴν τῶν ὁποίων ὑπήκουον πληθυσμοὶ ὀλόκληροι, ἀγνωστοῦ μόνον μικρὰ τινα μεμονωμένα γεγονότα περιεσώθησαν, καὶ ταῦτα περισυναχθέντα πολὺ ὕστερον, καθ' ἣν στιγμὴν ὁ κρότος τῶν πυροβόλων τῶν Σπετσῶν, τῆς Ὑδρας καὶ τῶν Ψαρῶν διηγείρεν ἐπ' αὐτῶν τὴν προσοχὴν τοῦ κόσμου. Ἄλλ' ἄς ἔλθω εἰς τὴν καταγραφὴν τοῦ Σπετσιοτικῆς ἱστορήματος.

Ἐν Σπέτσεις τῆ 20 Αὐγούστου 1885.

Ὁ πρόθυμος

A. M.

« Περὶ τὸν Αὐγούστον τοῦ 1812 ὁ Βασιλεὺς Ν. Α. Ὀρλώφ, νέος τριακονταέτης τὴν ἡλικίαν, πλοίαρχος ἰδιοκτήτου πλοίου, φέροντος τὸ ἀρχαῖον ὄνομα Λουκούργος, προσωρμίσθη εἰς Ψαρὰ, ἔνθα κατὰ τύχην συνήντησε πλοίαριον ἐκ Κυθωνίων, φέροντα φορτίον σίτου. Συνεννοηθεὶς ὁ πλοίαρχος μετὰ τῶν κυβερνητῶν τῶν πλοιαρίων ἠγόρασε τὰ φορτία τῶν συμποσούμενα εἰς 7 χιλιάδας κοιλὰ μετὰ τῆς συμφωνίας νὰ τῷ προμηθεύωσι δι' ἀμέσου μεταφορᾶς καὶ ἕτερον σίτον 8,000 κοιλῶν πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ φορτίου τοῦ πλοίου, χωροσπῆτος 15,000 κοιλῶν. Οἱ κυβερνηταὶ τῶν πλοιαρίων παρεδέχθησαν τὴν συμφωνίαν· διότι τὸ κέρδος ἦτο μέγα, ἀλλ' ἐφοβούντο νὰ ἐνεργήσωσι τὴν ἐκφόρτωσιν ἐν τῷ φανερῷ, διότι ἡ Τουρκία εἶχε κηρύξει τότε τὸ λεγόμενον διασάκ, δηλαδή τὴν ἀπαγόρευσιν τῆς ἐξαγωγῆς τῶν δημητριακῶν καρπῶν ἐκ τοῦ κράτους τῆς. Διὰ τοῦτο συνεφώνησαν ἀμφοτέρα τὰ μέρη ν' ἀρθῶσιν εἰς τὸ ἀνοικτὸν πέλαγος, καὶ ἐν αὐτῷ νὰ παραλάβωσι τὸ φορτίον, ὅπερ καὶ ἐγένετο, πρὸς ἀνατολὰς τῶν Ψαρῶν ἐν διαστήματι ὀλίγων ὥρων. Μετὰ τὴν ἐκφόρτωσιν τῶν 7,000 κοιλῶν τὰ πλοίαρια διηθύθησαν εἰς τὸν κόλπον τοῦ Τσανταρλῆ (τὸν Ἑλαιατικόν), ἵνα προμηθεύωσιν ἐντεῦθεν καὶ τὸ ἐπίλοιπον φορτίον. Τὸ δὲ πλοῖον τοῦ Ὀρλώφ παρέπλεε βραδέως μεταξύ Χίου καὶ Ψαρῶν περὶ τὸ ἀκρωτήριον Καραμπουρνοῦ (Μέλαινα ἄκρα), τοῦ πληρώματος, συγκειμένου ἐξ 65 ἀνδρῶν, ἀσχολουμένου εἰς τὸ νὰ βίπτῃ τὸ ἔρμα εἰς τὴν θάλασσαν ὅπως εὐρεθῇ τὸ πλοῖον ἕτοιμον εἰς τὴν παραλαβὴν τοῦ νέου φορτίου. Τὴν ἐπομένην περὶ τὴν 4 ὥραν μ.μ. ὁ ἐπὶ τοῦ μεσαιοῦ ἱστοῦ καθήμενος σκοπὸς ἐφώνησε πρὸς πλοίαρια ἔρχονται· τότε διηθύθη τὸ πλοῖον τοῦ Ὀρλώφ πρὸς αὐτά, τὰ ὁποῖα ἐπλησίασε περιττὴν δύσιν τοῦ ἡλίου. Τὰ πάντα ἦσαν ἕτοιμα πρὸς παραλαβὴν τοῦ φορτίου τὴν νύκτα ἐκ τῶν ἐκατέρωθεν τοῦ πλοίου